Hyvää huomenta!

Nostin omassa puheenvuorossani viime tiistain talousvaliokunnan kuulemisessa kaksi asiaa, jotka näyttävät esityksen (HE 324/2022 vp.) kaikkein suurimmilta ongelmilta: 1) toisen sähköhyvityserän laskentatavan sekä 2) lisämaksuajan ja lisääntyvän luottotappioriskin.

Kuulemisen jälkeen on esille tullut mm. teknisluonteisia tarkistustarpeita Valtiokonttorin toimintamalliin sähköhyvitysten maksamisessa, jotta lainsäätäjän tavoite sähkönmyyjien likviditeettiongelmien välttämiseksi tulee täytetyksi. Tästä käydään ymmärtääkseni keskustelua TEM:n ja Valtiokonttorin kesken.

Myyntivolyymi yritysasiakkaille voi olla sähkönmyyjän toiminnan volyymiin ja mm. oman pääoman määrään nähden merkittävää. On ihan ymmärrettävää, että osana nyt hallituksen esittämää kokonaisuutta halutaan helpottaa asiakkaiden, varsinkin kuluttajien taloudenhallintaa antamalla heille lisää maksuaikaa, jotta nämä pystyvät maksamaan lämmityskaudelta kertyviä laskuja myöhemmin, kun saavat esimerkiksi sähköhyvitystä tai kun kesältä kertyisi muuten pienempiä laskuja.

Menneiden vajaan kahden vuoden aikana muutama sähkönmyyjä on kaatunut eri syistä. Kunkin toiminnan loppumisen jälkeen tästä on seurannut melkoinen selvitystyö asiakkaille, näiden verkonhaltijoille sekä muille sähkönmyyjille, erityisesti toimitusvelvollisille. Sähkönmyyjien kaatuminen tai lainsäädännön muutoksen takia aiheutuneista luottotappioista aiheutuva päätös lähteä markkinoilta johtaisi joka tapauksessa sähkön vähittäismarkkinoiden kilpailun vähenemiseen.

Haluan vielä näin jälkikäteen muistuttaa lausunnossamme todetusta:

> *”Käytännössä voi pitää täysin mahdollisena, että maksuajan pidennysmahdollisuus voi houkuttaa valmiiksi rahoitusvaikeuksissa olevia yritysasiakkaita ottamaan saatavilla olevaa edullista, vakuudetonta luottoa, jota saa ilman normaalia luottokelpoisuutta ym. koskevaa harkintaa. Tällaisissa tapauksissa 60 päivän lisämaksuaika voi tilanteen mukaan johtaa ennakoimattomiin luottotappioihin. Samoin voi käydä myös kuluttaja-asiakkaille, joille lisämaksuaikaa tulee myöntää 120 päivää.”*

Selvästi suurin ongelma voivat olla yksittäiset isohkot yritysasiakkaat. Ongelmaa voitaisiin yrittää ratkaista periaatteessa kahta kautta:

- valtio korvaa luottotappiot niistä saatavista, joille on myönnetty maksuaikaa ja maksut jäävät saamatta maksukyvyttömyystilanteessa (konkurssi, yrityssaneeraus, velkajärjestely jne.)
  TAI
- oikeus lisämaksuaikaan rajataan esimerkiksi toimitusvelvollisuuden piirissä oleviin asiakkaisiin, jolloin suurimmat yritysasiakkaat jäisivät sen piiristä pois.

Pahoitteluni tällaisesta jälkikäteen asiaan palaamisesta. Vaalien lähestyessä lain valmistelu ja käsittely kaikkine vaiheineen on edennyt niin nopeasti, että esimerkiksi tämä luottotappio-ongelma ei ole välttämättä saanut riittävää huomiota osakseen. Olen ymmärtänyt jo kuulemisessa, että ensimmäinen toiveemme (toisen sähköhyvityserän laskentatapa) herätti huomiota valiokunnassa, kun taas tämä toinen on voinut jäädä sen jalkoihin.

Ystävällisin terveisin ja hyvää viikonjatkoa toivottaen

Pekka Salomaa
Energiateollisuus ry
johtaja, energiamarkkinat
+358 500 324 486
@PekkaSalomaa
www.energia.fi